

نهیڼیه کانی خوښبه ختی و رازه کانی سه رکه وتن له ژیان

هیڅار _ خالد قادر

رانیه

به شی شه شه م

hevar_1@yahoo.com

ئوشو دهلیت « مروڤ خوئی به دیهینهری خوئی تی ههر چوئیځ پیبگات به خوئیوه به ستراره، ئه و ده توانیت بونه وه ریځ بیټ خودایی وه ک بوزا، یان دیکتاتوریکئی خوینرپژ بیټ وه ک هیتلهر » .

مروڤ له ژیانیدا خوئی به دیهینهری خوئی تی و خوئی به پرسی ئه و ژیانیه که هه لیبژاردوه و تییدا دهژی، چونکه ئه و بریارو رهفتارو بهرنامانهی، که له ژیانئی تایبه تی خویماندا به کاری دینین، له مامه لهی خیزانمان، له شهر و ئاشتیمان، له کار و کردهوی روژانه مان، له تورهیی و لیبوردهیمان، له ویژدان و ههستی چاوچنوکیمان، له سوژ و پیکه نین و فرمیسه کانی چاومان، له ژیر پیخه فی شه وانمان، له سه ر سفره ی نان خواردن و له ..... هتد. له هه موو کات و ساتیکئی ته مه نمان، ده توانین وینای مروڤیکئی جوان و هیمن و شیرین بنه خشینین و یان به پیچه وانوهه بیینه که سیکی درنده و ناچیز .

کارلیل دهلیت : « مروڤ بهردهوام له ناو رهمزدا دهژی و کار به رهمز ده کات بوونی مروڤ له سه ر رهمز وه ستاوه جا ئیتر به خوئی بزانیټ یان نا » .

ئیمه له ژیانماندا بهردهوام له ناو هیماو ئامازه کانی ژیاندا روژه کانی ته مه نمان ده گوزه رینین، ره مزه کانی ژیان په یوه نندن به بوونی ئیمه و ره نگده ره وهی کاره کانمان . تیگه یشتن و خویندنه وهی هیماو ره مزه کانی ژیان هاوکاریمان ده کهن، بو په ی بردن به رازه کانی سه رکه وتن . جیاوازی بینین و هونه ری جیاوازی وا ده کات هه موو شتیځ له چوارچیوهی خویدا بینین و مامه له یه کی ته ندروستی له گه لدا بکه ین . هه موو روژیکی ته مه نمان به و کاتانه ی که پر بوون له په ژاره یی و خه م و نائومییدی، هه لگری جوانی خویمان . هه موو روژیځ که چاوه کانمان ده که ینه وه، یان شه وانیک که له گه ل تاریکیدا تیگه ل ده بین و نوقمی بیدهنگی و خه و ده بین، جیاوازن له روژو شه وه کانی پیش خویمان وه لگری رازیکی تایبهت به خویمان .

سوكرات دهليٽ :

خوشي بهرهمي شتيكي مادي نيه، بهلكو ئه نجامي حاله تيكي ئه خلقي دهرونيه، كه خويان دهگونجيين له گهل ئه و بارودوخه ي كه مروڤ تيبدا ده ژيت

سروشتي مروڤ به شيكي بهر فراوان له ناگايي به خويه وه ده گريٽ، به شيويه كه كه له پشت هموو هه لويست و رهفتارو كار كردنمان، له ناو خهونه كاني شه وانمان، له هه لچوون تورهمان، له گياني شه رانگيزي و لیبورده ييمان، به شيكي گه وره له نااگايي هه يه، ئه و نااگاييه ي كه له ژياني تايبه تي خومان و باگراوه نده كه لتووريه كاني كومهلگاوه ديٽ، وهك گرييه كي دهرووني له پشت هوشياريمانه وه ده وه ستيٽ و له كاره كانمان رهنگ ده داته وه، ئه و نااگاييه ، په يوه ندي به شيوازي ژياني مروڤه وه هه يه، هه ر له ته مه ني مناليه وه، بو سه رجه م بواره كاني په روه رده و ره هه نده كه لتووري ئاكاريه كاني تري كومهلگاوه .

گه وره زاناي دهرووني (فرويد) له تيزه كه ي خويدا باس له حاله ته كاني (شعور) و (لاشعور) هه ست و نه ست ده كات ، به و پييه ي كه شعور (هه ست) حاله تيكه له هوشيار ي و به ناگايي و چالكي و بيداري، به لام لاشعور (نه ست) خه زيئه ي بيروه ري و رووداوه جيگيربوه كانه له عقلدا ، كه كار ده كاته سه ر ره وشت و هه لسوكه وت و ده برين و كار كردنمان . نه ست هه وليكه بو خوده رخستن له شعوردا تا بجيٽه نيو ئه و پرؤسه عه قلانيه ي كه شعور به ئه نجامي ده دات . به و پييه ده ست نيشاني گرنگي لاشعور ده كات له ئاراسته كردني ره وشتي مروڤدا .

فرويد بيردؤزه ي كبت (چه پاندين) ده خاته روو كه بريته : له هموو ئه و هه ز و غه ريزه چه پينراوانه ي كه كپ ده كرپن و خه فه ده كرپن ، به نمونه حاله تي سيكس كه (فرويد) زيتر له لايه نه كاني تر جه ختي له سه ر ده كات ، كاتيڪ ده چه پينريٽ و كپ ده كرپٽ ، ئه م حاله ته له شيوازي تر دا و له كاتي تر دا ، به ويناي جيا جيا رهنگ ده داته وه ، ره نگدانه وه ي له خه وي شه وانمان ، له رهفتار و مامه له مان ، له ويژدان و كه سيه تمان ، له شه رانگيزي و هه لچووني دهرونيمان ، له زه له ي زمانمان ..... له هتد .

فرويد كه سيه تي مروڤ دابه ش ده كات بو سي به ش كه ناسراون به (ئه و ، من ، مني بالا) و به ووردي ئه م سي كايانه له چوارچيوه ي تيزه دروونيه كه ي خويدا شي ده كاته وه و مروڤ به جيهانه پان و به رينه كه ي نه ست ئاشنا ده كات، وهك ئاوينه يه ك بو بينينه وه ي ناخ و ناوه روكي مروڤ و وهك سه رچاوه يه ك بو دؤزينه وه ي گري دهروونيه كان ده يخاته روو .

ليروه چه مكي خوشي وشادي سه ركه وتنه كاني ژيان په يوه ندين به مروڤيكي ته ندروسٽ، كه ره مزه كاني ناوه وه ي، جيهاني لاشعوري، غه ريزه و ئه نگيزه كاني ، رهفتار و كاركرني ، به شيوازيكي

تهندروست ئاراسته دهكرين، تاله برى شهرانگيزى و توندو تيژى، گيانى ليبوردهي و ژياندوستى تيدا رهنك بداتهوه.

بو ئهوهى مروڤ تواناى كردنهوهى ئه و گرى دهرونياى ههبيت كه له ناخيدا رهنك دهداتهوه و بتوانيت بهسهر ههچون و كه و كورپه كانيدا زال بيت، پيوسته ئاشنا بيت به دهروونى خوئ و شور بيتهوه بو ناو دنيا شاراهه و په نهانه كهى ناوهوهى، چونكه له ويدا ده توانيت گرى دهروونيه كانى بكاتهوه، بهردهوام ژيان بنيات بيتهوه، زمانى بيدهنگى بخوينيتهوه، له برى رهشبينى گه شبينى بروينى، ده توانيت پهى به رازكانى سهر كهوتن بهریت و ژيان وهك خوئ بيبينيت مامه لهى له گه لدا بكات.

ئوشو دهليت :

ههزاران چاوى نيبينى و شاراهه له ناخى مروڤدايه، ناوهوهى ئينسان پره له چاوى تر، بهلام ئه و چاوانهى تر خهوتوون دهبيت ههول بدهين بگهينه ئه و چاوانه و له خهويان ههلسينين، ههر يهك له و چاوانه دنيايهك ده بيبينيت كه به چاوى ئاسايى نابينريت

پهى بردن و ئاشنا بوونى مروڤ به خودى خوئ وهك كائينيكى زيندووى خاوهن توانا و ئيراده، كه ده توانيت بكاريت و كارلهسهر داهينان و گوژان بكات، وا دهكات هه ميشه ئه و گرى دهرونياى به شيوازيكى پوزه تيف رهنك بدنهوه.

نهبنيه كانى خوشبهختى و رازه كانى سهر كهوتن له ژيان، په يوه ندى به و راستيهوه ههيه، كه مروڤ هيج كاتيك ناتوانيت بى بهرى بيت له ههله و كه مو كورپه كان، چونكه داواچار هه موو رووداوه كانى ژيانمان په يوه ستن به هه لومه رجيكى تايبه تى خو يانه وه و كه و كورپه كانيش به شيكن له سروشتى ژيان خوئ، بوئه بروا بوون به باش بوون و ئەزموون و هر گرتن و ههولى جوان بينين، وا دهكات له سهرووى هه موو شكستيه كه وه سهر كهوتنيك بنيات بنين. ئەوانهى كه به پهله پهله له ژيان دهروانن و له رهفتاريان توندووتيزن و له هزرى شهرانگيزيه وه سهيرى ژيان دهكهن كه سانين كه متر ره مزو هيماكانى جوانى و خوشه ويستى پهى پى دهبه، به پيچه وان هه شه وه هيمنى و هزرى ناتوندوتيژى و گيانى ليبوردهي، وا دهكات زوتر به رازه كانى خوشبهختى بگهين. داواچار وهك سوكرات دهليت : مروڤى به خته وهر ئه و كه سهيه كه ئەزمون له ههله و كه موو كورپه كان وه ربگيت

تیبينى :

بو نوسينى ئەم زنجيره بابته، سوود له چهند ووته و بابتهيك وهر گيراوه كه له كو تايبى بابته كه سه رچاوه كانيان ده خرينه روو.